

NENÍ VŠECHNO PLATINA, CO SE TŘPYTÍ

Paříž

1

„*Bonjour.*“

„*Bonjour.*“ Mladá dáma v brýlích s kovovými obroučkami se usmála. Slušný začátek, usoudil jsem. Právě jsem se vrátil do Paříže po několika měsících strávených v Americe, kde moje francouzština rychle vyšisovala jako zimní opálení. Dělal mi dobře, že se si ji zase vylepším.

„*Je m'appelle West. Paul West.*“ Pošoupl jsem po pultu kreditku. „Se mnou můžete mluvit anglicky. K nám do banky chodí hodně cizinců.“

Aha, nová generace francouzských zaměstnanců, pomyslel jsem si. Jejich rodiče skučí, jak jim mateřštinu morduje angličtina, zato děcka se už do oceánu globalizace vrhají radostně.

„*Merci*.“ Pověděl jsem jí, že je to od ní moc pěkné, ale já opravdu potřebuju mluvit francouzsky. „*J'ai travaillé en Amérique*,“ vysvětloval jsem. „*Et mon français... eee...*“

No fajn, tak jsem pracoval v Americe a moje francouzština... jak se řekne „vyšisovat“. A jak se, proboha, řekne „zimní opálení“?

„*Mon français est blanc comme l'après-ski?*“ tipnul jsem si.

Zatvářila se nechápavě, a tak jsem zanechal improvizace a vrátil jsem se k předem připravenému proslovu. Oznamil jsem jí, že jsem z Kalifornie převedl *beaucoup de dollars* a chci se podívat, jaký mám *solde*, totiž zůstatek. Obzvláště jsem se dmul pýchou nad tím, že jsem nezapomněl výraz *solde*, protože jsem moc dobře věděl, že kdybych se na slovo zůstatek pokoušel pošetile nasadit jazykovou logiku, mohly by mi z toho vyjít pozůstatky a mohli by mě z banky poslat do pohřebního ústavu.

„*Vous êtes à cette agence?*“ zeptala se. Jestli mám účet v téhle pobočce? Odpověď zněla, že ne, ale rozhodl jsem se zahrát hloupého Angličana. Ve Francii si tím někdy získáte přízeň.

„Teď ano,“ odpověděl jsem.

„Hmm.“ Nezabralo to. Postrčila mou kreditku zátky po pultě a přísně našpulila rty. „Pokud nejste klientem naší pobočky, musíte použít přístroje.“ Ukázala za moje záda, do vstupní haly, na čtyři monitory.

„*Oui, mais...*“ Ze všech sil jsem se jí pokusil pantomimicky vysvětlit, že dva z bankomatů jsou mimo provoz, u dvou stojí jiní zákazníci – a že ona sama zjevně zrovna nedělá nic naléhavého.

„*Vous voulez une petite formation?*“ zeptala se.

„Pardon?“

„Mám vám ukázat, jak se ty přístroje používají?“ přeložila.

„*Non, merci*.“ Pověděl jsem jí, že mi snad intelekt bude stačit na to, abych do terminálu zasunul kartu a v menu našel heslo „*solde*“.

„*Très bien*,“ přikývla a šla přerovnávat nějaké papíry ležící u tiskárny. Byl jsem propuštěn v milosti.

Trvalo jen asi deset minut, než chlapík stojící přede mnou vymámil ze „všeobecného bankovního terminálu“ seznam všech šeků, kte-

ré vystavil od roku 1990, a objednal si pět nových kreditních karet. Konečně jsem si mohl vytisknout svůj zůstatek, načež jsem se několik vteřin otřeseně potácel nad tím, v jak slabé pozici je dolar k euru. Můj peněžní paket dostal při transatlantické cestě pořádně po držce. Přes palubu šla asi tak třetina. Moje truchlení bylo natolik nefalšované, že pípání přístroje jsem uslyšel, až když už bylo pozdě.

„*La machine!*“ zavolal jsem na pracovníci banky, která teď vyhlížela z okna. Jen pracně odtrhla oči od kolemjedoucího autobusu. „*La machine, eee... ma carte...*“ Vydal jsem srkavý zvuk, aby pochopila, co se stalo.

„Máte u sebe pas?“ zeptala se anglicky. Bylo víc než jasné, že boj s mou francouzštinou vzdává.

„Proč?“

„Protože pokud neprokážete totožnost, nemůžu přístroj otevřít a kartu vám vyndat.“

„Vy ale víte, kdo jsem. Před pár minutami jsem vám kartu ukazoval.“ Pokrčila rameny. „Musím vidět váš pas.“

Většinou by v tom nebyla žádná potíž, protože s sebou pas skoro vždycky nosívám – pro případ, že by mě odněkud postrkem deportovali. Jenže teď jsem přijel rovnou z letiště, zavazadla jsem vyklopil ve svém novém bytě a už jsem se šupajdil kouknout, jestli jsem eurově solventní. Pas teď spokojeně dřímá v kapsičce brašny, ve společnosti oškubané palubní letenky, ruličky pepmintek a členské průkazky losangeleského fitka.

„Nemám ho s sebou,“ přiznal jsem se.

„Tak si ho musíte přinést.“

„Jenže banka zavírá za pět minut, že? Počkáte na mě?“

Její úsměv byl stejně andělsky nevinný, jako byla odpověď nemilosrdná. „Otevíráme v osm čtyřicet pět ráno.“

V kapse se mi rozvibroval mobil. Na displeji se nezobrazilo číslo, a tak jsem hovor přijal, snad v iracionální naději, že mi britská ambasáda chce poslat vrtulníkem do čtyř minut duplikát pasu.

„Koukám na tvoje spodňáry,“ informoval mě ženský hlas.

„Spodáry?“ Sjel jsem pohledem dolů, jestli mám řádně zapnutý poklopec. „No a jakou teda maj barvu?“ přešel jsem do útoku.

„Černou,“ ozvala se odpověď.

„Fakt, jo?“ Malér byl, že jako každý přičetný muž, který má v hlavě spoustu důležitějších věcí, jsem neměl ponětí, jaké trenýrky na sobě dneska mám.

„A proč máš v kapse balení kondomů po šesti?“

„Kondomů? Já nemám žádný kondomy.“ V kapsách jsem neměl zhora nic, jenom klíče a drobných tak na bagnetu. Dokonce ani kreditka už tam nebyla.

Odvrátil jsem se od bankovní úřednice, která se teď na mě dívala, jako kdyby zvažovala, že ani zítra dopoledne pobočku radši neotevře.

„Ano, je tam balíček francouzských kondomů,“ pokračovala volajíc. „Píše se tady... pro intenzivní stimulaci obou partnerů. Chceš vědět, jak se to řekne v Belgii? Extra genoot voor beide partners. To si musím zapamatovat... pro případ, že by se mi někdy chtělo šukat s Belgičanem.“

Konečně dílky zapadly na svá místa. Je to Elodie, moje francouzská stará známá, která s druhými skoro vždycky debatuje buď o penězích, nebo o sexu, případně – třeba když popisovala, jak si v New Yorku přivydělává hlídáním cizího bytu – o obojím najednou.

Vysvětlila mi, že mě nešpehuje přes výlohu banky. Prohlížela si sbírku mého spodního prádla a dalšího osobního majetku, který k ní do bytu nedávno dala převézt moje bývalá přítelkyně Alexa. Říkala, že toho moc není, ale vyzvednout bych si to asi mohl, protože jí začíná být trapné vysvětlovat lidem, kde se jí v koutě ložnice vzala taška plná mužského oblečení.

„A ty ses s Alexou viděla?“ zeptal jsem se. „Jak se má?“

Elodie pohoršeně mlaskla. „Alexu pusť z hlavy,“ poradila mi. „Ta holka je moc fajn, ale nevšimnul sis toho ‚ex‘ uprostřed jejího jména? Ex-přítelkyně. Na bejvalky se musí zapomenout. Kdyby byly důvody na ně pořád myslet, nebyly by bejvalky, ale... teďalky.“

„A co my dva?“ namítl jsem. „Taky jsme spolu něco měli, a přesto mi teď voláš.“

„Nenene, Paule, my jsme spolu nikdy doopravdy nechodili. Jenom jsme provozovali sex ze sociologických důvodů. Bydleli jsme v jednom bytě, ty jsi byl sám, já brala hodně drog...“

„Fakt díky,“ ocenil jsem to.

„Jsi teď sám?“ zajímalo Elodii. „Chceš se sejít?“

„Jo, stejně do zítřka nemůžu nic pořádného dělat. Nemám dokonce ani na večeři.“ Vyhledal jsem očima bankovní úřednici, která už vartovala u skleněných vstupních dveří. Podívala se na mě se zcela nestydatou lhostejností. Dokonce zvedla v ruce svazek klíčů, abych jasně věděl, že mě hodlá bez krejcaru v kapse vyhodit na ulici.

„Tak se sejdem v rue des Ecoles, u stanice Vélibu,“ navrhla Elodie.

„Projedeme se.“

„U stanice čeho?“

„Vélibu. To je půjčovna kol.“

„Aha, jo, o tom jsem něco četl. Ale nemusí na to člověk mít předplatný?“

„Ne, úplně ti stačí kreditka.“

2

Kolem čehosi, co vypadalo jako skoro dvoumetrový dálkový ovladač na televizi, zabodnutý do chodníku, se mačkala desítka netrpělivých Pařížanů. Před tou věží stála na dlažbě řada zcela stejných bicyklů. Kostry a řídítka vypadaly jako navlečené do neprůstřelné vesty, nad předním kolem byl stříbřitý košík.

Elodie funěla za krk chlapíkovi, který stál před ní.

Blond vlasy měla delší, než když jsme se viděli posledně, cop byl utažený pevněji. Vypadalo to, že dobu strávenou v Americe už uložila ad acta. Teď na sobě měla volnou šedou sukni a těsnou bílou blůz-

ku a na lokti se jí houpala lesklá černá kabelka. Klasická pařížská *Mademoiselle*.

Ne, ne tak docela. Mademoiselle působí dojmem, že stále ještě hledá vlastní identitu, a tenhle výraz už ona zahodila. Stala se z ní plně vyvinutá francouzská „dame“. Tak, přesně tak – vypadá jako její máma. Pomyslel jsem si, že to je až děsivé – je jí teprve šestadvacet, ale už nasadila ten vzhled, který jí vydrží pro celý zbytek života.

A teď zrovna vrhla do boje celou svou – rovněž plně vyvinutou – pařížskou podlost, aby nemusela ve frontě na kolo čekat moc dlouho. Pokud jsem to chápal správně, začala nějakému uštvanému chlápku, který jen skřípal zuby a kvapem ztrácel chuť se ještě někdy v životě projet na kole, dělat kázání o tom, jak se má správně přihlásit do systému Vélibu.

„Stisknete zelené tlačítko. Zelené tlačítko s písmenem V. Tadyto.“ Elodie se předklonila a dloubla dlouhým, růžově nalakovaným nehtem do tlačítka na nevelké klávesnici. „Ne, kreditku ještě nevkládejte. Dostal jste snad pokyn, abyste vložil kreditní kartu? Nedostal. Stiskněte červený knoflík. Červený! Tak, a teď jste to zkazil. Ukažte, zkusím to sama.“

Elodie se jedním zhoupnutím boků dostala před maličkou obrazovku a z toho nebožáka byl pouhý divák. Francouzský tisk psal o tomhle novém půjčovním systému, jako by to byla skoro nějaká hipísácká komuna, co se dělí o bicykly, jenže Pařížané z toho okamžitě udělali darwinovský zápas o nejdrzejší čelo.

„*Bonjour*, Paul.“ Elodie mi nastavila tváře k polibku a jako obvykle mě oskenovala od hlavy k patě, jako by podle toho poznala, jak často a s kým jsem v poslední době spal. „Vypadáš dobře,“ ohlásila. „Veliče kalifornsky.“

„*Madame?*“ ten chlapík za Elodií, zřejmě kancelářská krysa snažící se dostat na kole po práci domů, se vrhl do darwinovského zápasu.

„*Oui, oui*, rychleji, než to zvládá přístroj, to asi nedokážu, že ano?“ vyštěkla na něj Elodie. Dloubla do zeleného tlačítka a vsunula do

slotu kreditku. „To je k nevíře,“ řekla mi, navíc francouzsky, aby tomu chlap ve frontě za ní rozuměl. „Systém běží už kdovíjak dlouho, ale pořád je fůra blbců, co s ním neumějí zacházet.“

„*Oui*,“ souhlasil jsem. Moje francouzština příliš zkalifornštěla, než abych to rozvíjel víc.

„I když je ode mě trochu pokrytecké si stěžovat,“ navázala anglicky, „protože se za jednoho takového vdávám.“

„Co to?“

Nadšeně se zahihňala, jak mě to udivilo; radostné zavrnění dívky, které se povedlo chlapce zcela vyvést z míry.

„Pak ti to vysvětlím. Můžeš teď jít pro kolo ze stání číslo dvanáct? Jenom zmáčkneš tlačítko a zatáhneš za tentonoc, za tu rukojeť.“

Elodie vypůjčila ještě jedno kolo pro sebe a už jsme jeli.

Netušil jsem, kam míříme, a nijak mě to netrápilo, protože prvních několik minut jízdy jsem věnoval modlitbám za to, abych se nezabil.

Jet na bicyklu za pěknou mladou Pařížankou, to je směska výrazného potěšení a odporného strachu. Je sice radost pozorovat, jak se její umělecky pojednané pozadí na sedle pohupuje a protahuje, ale poněkud to sráží fakt, že dotyčná děva je odmalička programována k tomu, aby kašlala na červenou na semaforech a aby jezdila jednosměrkami v protisměru, a to i tehdy, kdy Nepařížan podle hustoty provozu zřetelně vidí, že podobný podnik může skončit jedine smrtí.

„Jo, budu se vdávat,“ zavolala na mě přes rameno ve chvíli, kdy řidič protijedoucí dodávky zoufale troubil a hrozil učinit jejímu nadcházejícímu manželskému štěstí krvavý konec.

„Nějakaj Američan?“ zeptal jsem se, ale clonil jsem si u toho oči a modlil jsem se, protože dodávka mi prosvištěla asi milimetr kolem ucha.

„Že by ten plantážník z Louisiany?“

„Kdepak! Francouzka se myslím za Američana nemůže provdat, leda by to byl někdo z New Yorku nebo z Kalifornie. Jinak by to bylo

příliš kruté. Ne, můj snoubenec je...“ přefrčela přes rušnou křižovatku a poslední slova utonula v kvílení brzd taxíku.

„Je kdo?“ zeptal jsem se, když jsem nešikovně prokličkoval provozem a zase jsem ji dohnal.

„Je Francouz. Seznámili jsme se u stanoviště Vélibu. Nevěděl, jak si pronajmout kolo, a já jsem mu s tím pomohla... na jeho *platinovou* kreditní kartu.“ Otočila se, aby klíčovému slovu dodala na důrazu, a málem zabila mladíka, který se pokoušel přejít přes ulici a pošetile od ní očekával, že na červenou zastaví.

Já jsem zastavil, a tak jsem schytl naplno celou chodcovu filipiku proti neukázněným cyklistům. Kluk nesl v ruce motorkářskou přilbu a blafal na mě něco o tom, že tihle „Vélibeurs“ jsou amatéři, co dělají špatnou reputaci všem, kdo jezdí na jednostopých vozidlech. Já dokázal jen přikyvovat a krčit rameny. Elodie se na mě hihňala z druhé strany křižovatky.

„Měl bys Valérymu poděkovat,“ prohlásila – a sotva jsem se doplahočil k ní, vyrazila rychle dál.

„Komu?“

„Valérymu. To je můj snoubenec.“

„On se jmenuje Valéry?“ Nojo, vždyť ve Francii je tolik chudáků chlapů, co schyтали ženská křestní jména, vzpomněl jsem si. Pak se není co divit, že se pokoušejí svou mužnost dokázat tím, že ojedou každou ženskou, na kterou narazí.

„Tady to je velice tradiční mužské jméno,“ namítla Elodie a otočila se na sedle, aby mě mohla zpraždit nesouhlasným pohledem, takže se dostala před protijedoucí autobus. „Prezidentské jméno,“ překřičela šoférovo zděšené troubení.

„A proč bych měl Valérymu děkovat?“ zeptal jsem se, jen co se dostala zase do své jízdni dráhy.

„Protože jedeš na kole pronajatém na jeho kreditku.“

„On ti tu svoji platinovou dal?“

„No samozřejmě,“ ucedila a skočila s kolem na chodník, aby se vyhnula červené na semaforu, takže málem srazila starého pána, který se

v tu špatně zvolenou chvíli vyšoural z pekařství. „Má hodně karet,“ doneslo se ke mně přes starcovo zděšené zakvívání.

„Nechci tvého budoucího manžela urazit, ale není takhle blbej?“ zeptal jsem se, jakmile jsme byli v bezpečí liduprázdné vedlejší uličky.

„Ne, je jenom moc, moc laskavý. Je prostě *chou-chou*. Celý život strávil v kokónu svojí rodiny a teď dělá v soukromé bance, takže si myslí, že na světě jsou jenom samí bohatí civilizovaní lidi. A já nemám ani v nejmenším v úmyslu ho... jak se to... deziluzit?“

„Cože?“

„Říkat mu, jak je vedle. No... aspoň zatím ne.“ Její smích se rozlil po celé uličce a mladík, který pokuřoval v okně svého bytu, na ni z výše zamával. Jako většina Pařížanů si nejspíš myslel, že když se nějaká dívka směje ve vzdálenosti do dvaceti metrů od něj, pravděpodobně by s ním ráda spala.

„Elodie, proboha, snad ani *ty* nemůžeš mít tak děsně cynický přístup k manželství... nebo jo?“

„Že ne? Hele, nejlepší manželství končí smrtí.“

„Cože?“

„Špatné manželství končí rozvodem, dobré smrtí. Co je na tom pozitivního?“

Asi jsem vypadal otřeseně. Dokonce ani drsňačky z ekonomické fakulty, jako je Elodie, na vás nevyvalí podobné prohlášení každý den.

„Ale jdi, Paule, jenom si dělám legraci. Miluju ho. Jenomže mi na vdavkách až tak nesejde. Nebo vlastně doteď nesešlo.“

„Tak proč si ho bereš?“

„*Ah, c'est ma surprise!* A jeď už, musíš mě naučit tancovat.“